

การวิเคราะห์อรรถภาคในบทคัดย่อของวารสารวิชาการด้านวิทยาศาสตร์

Move Analysis in Abstracts in Science Journals

สพลเชษฐ์ ประชุมชัย^{1*}

Sapolachet Prachumchai^{1*}

^{1*}อาจารย์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

*E-mail : sapolachet@gmail.com

Received: November 13, 2019; Revised: April 7, 2020; Accepted: May 29, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการเรียงลำดับของอรรถภาคบทคัดย่องานวิจัยของวารสารด้านวิทยาศาสตร์ และ 2) เพื่อศึกษาช่วงเวลา วาก และประเภทของประโยคที่ใช้ในแต่ละอรรถภาค กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ บทคัดย่องานวิจัยของวารสารด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 50 บทคัดย่อ ในฐานข้อมูล Thai-Journal Citation Index Centre ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2561 โดยการเลือกแบบเจาะจง จากนั้นทำการวิเคราะห์อรรถภาคตามทฤษฎีของ Santos (1996) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) การเรียงลำดับของอรรถภาคบทคัดย่องานวิจัยของวารสารด้านวิทยาศาสตร์ พบการเรียงตัวของอรรถภาค 5 รูปแบบ และมักจบการเขียนบทคัดย่อด้วยการอภิปรายผลการวิจัย (M5) และ 2) การใช้ภาษาในอรรถภาคในบทคัดย่องานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ จำแนกได้ดังนี้ กาลเวลา (tenses) พบมากที่สุดคือ อดีตกาล (past tense) คิดเป็นร้อยละ 53 วาก (voices) พบมากที่สุดคือ กรรตุวาก (active voice) คิดเป็นร้อยละ 66 และประเภทของประโยค (types of sentence structures) พบมากที่สุดคือ เอกรรณประโยค (simple sentence) คิดเป็นร้อยละ 59

คำสำคัญ : บทคัดย่อ อรรถภาควิเคราะห์ กาลเวลา วาก ประเภทของประโยค

Abstract

The aims of the current study were 1) to explore move sequence in the abstracts published in the science journals and 2) to investigate the language used in moves: tenses, voices, and types of sentence structure. The samples used in the study consisted of 50 abstracts published in the science journals on Thai-Journal Citation Index Centre during 2017-2018. The data analysis was based on the analytical theory of Santos (1996); meanwhile, the data were analyzed through frequency and percentage. The findings showed 1) the move sequencing found in the science journals abstracts featured six patterns and all patterns were ended with discussions (M5) and 2) the most frequently used language consisted of the past tense (53%), the active voice (66%), and simple sentence (59%).

Keywords : Abstracts, Move Analysis, Tenses, Voices, Types of Sentence Structure

บทนำ

บทบาทนักวิชาการมีหลายบทบาท แต่บทบาทหนึ่งที่สำคัญ คือ การเผยแพร่ความรู้และองค์ความรู้ ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น การสอนงาน การบรรยาย การสาธิตและการเขียน เมื่อเปรียบเทียบผลกระทบในการเผยแพร่ความรู้

จะเห็นได้ว่าการเขียนจะสามารถเผยแพร่ได้กว้างขวางมากที่สุด อีกทั้งยังคงทนถาวรอีกด้วย การเผยแพร่ความรู้โดยการเขียนสำหรับนักวิชาการและนักวิจัยนี้ส่วนใหญ่จะทำในรูปของงานวิชาการ อันเป็นบทความทางวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษมีความสำคัญในการเผยแพร่ แลกเปลี่ยน และติดตามความรู้ระหว่างนักวิจัยทั่วโลก (ชนิกรณ์ ภูมิณี และทรงศรี สรณสถาพร, 2560, น. 3) บทความวิชาการเป็นบทความที่นำเสนอความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งได้จากการอ่าน การสังเกต การสัมภาษณ์ ฯลฯ ผู้เขียนได้วิเคราะห์ข้อมูลความรู้ทางวิชาการและเลือกสรรสาระที่สำคัญเพียงประเด็นเดียว นำมาเขียนแสดงความคิดเห็นในรูปแบบของบทความ วิธีการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการจึงมีลักษณะเป็นการเรียบเรียงข้อมูล การแสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ การวิจารณ์ การให้ข้อสังเกต การเสนอแนะ ฯลฯ และมีที่ว่างสำหรับการเขียนที่เคร่งครัดและเป็นทางการ

บทความย่อถือเป็นส่วนหนึ่งของบทความวิชาการที่ผู้เขียนต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากผู้อ่านจะอ่านบทความย่อก่อนที่จะตัดสินใจจะอ่านบทความทั้งหมดหรือไม่ สำหรับวงการวิทยาศาสตร์ นักวิชาการและนักวิจัยได้ใช้ประโยชน์จากบทความย่อเพื่อติดตามติดตามความก้าวหน้าในการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน รวมถึงการแบ่งปันและการเผยแพร่ผลงานใหม่ ๆ (ชนิกรณ์ ภูมิณี และทรงศรี สรณสถาพร, 2560, น. 3) บทความย่อคือสิ่งที่เขียนเป็นลำดับสุดท้ายของงานวิจัยโดยวางอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานและเรื่องราวที่ศึกษาวิจัยอย่างคร่าว ๆ เมื่อบทความได้รับการตีพิมพ์ บทความย่อของบทความงานวิจัยอาจจะไปปรากฏอยู่ในที่ต่าง ๆ หลายที่ บทความย่อจะอยู่ที่ย่อยกันกับหัวข้อเรื่อง (Title) และจะเป็นทั้งส่วนหน้าของบทความ (Front Matter) และเป็นบทสรุปของบทความ (Summary Matter) (กรรณก รุณย์คติ, 2556, น. 1) ทั้งนี้บทความย่อ (Abstract) ต้องเขียนโดยใช้ศัพท์วิชาการ เป็นข้อความที่มีสาระเข้มข้น สั้น กระชับ ถูกต้อง และสมบูรณ์ในตัวเอง เพื่อแสดงสาระสรุปของโครงการเสนอของรายงานวิจัย ตลอดจนสื่อสารให้ผู้อ่านหรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและเข้าใจสาระสำคัญของงานวิจัยได้โดยไม่ต้องอ่านรายงานวิจัยทั้งฉบับ

ในด้านลักษณะทางภาษาศาสตร์ของการเขียนบทความย่อนั้น บทความย่อควรเขียนด้วยอดีตกาล (Past Tense) สรรพนามบุรุษที่ 3 (The Third Person) ประโยคที่ประธานเป็นผู้ถูกกระทำ (Passive Voice) และเลี่ยงการใช้ประโยคปฏิเสธในการเขียนบทความย่อ นอกจากนี้บทความย่อควรเลี่ยงประโยคย่อยที่มีอนุสัณฐาน (Subordinate Clauses) สัญลักษณ์ต่าง ๆ คำย่อ (Abbreviations) และคำสั้น ๆ ของภาษา (Shortcuts) อย่างไรก็ตาม APA (2002) ได้เสนอลักษณะทางภาษาศาสตร์ที่แตกต่างกันเล็กน้อย นั่นคือการเสนอให้ใช้ กรรตุจาก (Active Voice) ที่มีสรรพนาม I และ We มากกว่า กรรมาจาก (Passive Voice) อีกทั้งควรใช้อดีตกาล (Past Tense) ในการอธิบายการทดลองและตัวแปรต่าง ๆ แต่ควรใช้ปัจจุบันกาล (Present Tense) ในการอธิบายผลการทดลอง บทสรุปและการประยุกต์ใช้ (กรรณก รุณย์คติ และมณฑา จาญพจน์, 2557, น. 112) นอกจากนี้ การเขียนประโยคในบทความภาษาอังกฤษสามารถเขียนได้ 4 รูปแบบ ได้แก่ เอกรรณประโยค (Simple Sentence) อนรรณประโยค (Compound Sentence) สังกรประโยค (Complex Sentence) และ อนรรณสังกรประโยค (Compound-complex Sentence) (ชนิกรณ์ ภูมิณี และทรงศรี สรณสถาพร, 2560, น. 4) ข้อผิดพลาดส่วนใหญ่เป็นเรื่องไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เช่น ความสอดคล้องของประธานและกริยา (Subject-verb Agreement) กาลเวลา (Tenses) ประโยคต่อเนื่อง (Runs-on) ประโยคไม่สมบูรณ์ (Fragments) ชนิดของคำ (Parts Of Speech) และอื่น ๆ (กรรณก รุณย์คติ, 2556, น. 2)

อนึ่งในการวิเคราะห์อรรถภาคในบทความย่อนั้น มีนักวิชาการ 4 ท่าน ผู้ที่ได้นำเสนอทฤษฎีไว้อย่างน่าสนใจ ได้แก่ Swales (1990) Bhatia (1993) Taddio et al. (1994) และ (Santos, 1996) ซึ่ง Swales (1990) ถือได้ว่าเป็นผู้บุกเบิกการวิเคราะห์อรรถภาค โดยในทฤษฎีการวิเคราะห์อรรถภาคของเขานั้นได้เริ่มวิเคราะห์ในส่วนของภาคบทนำ ภาควิธีการวิจัย ภาคผลการวิจัย และภาคอภิปรายผลวิจัย ในส่วนของ Bhatia (1993) ได้นำเสนอการวิเคราะห์ใน 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การแนะนำวัตถุประสงค์ การอธิบายวิธีการวิจัย การสรุปผลวิจัย และการนำเสนอข้อสรุป ขณะที่ Taddio et al. (1994) ได้นำเสนอทฤษฎีการวิเคราะห์อรรถภาคใน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ วัตถุประสงค์ การออกแบบการวิจัย บริบท ตัวอย่าง การทดลอง การวัดผล ผลการวิจัย และข้อสรุปผลการวิจัย และสุดท้ายคือ Santos

(1996) ผู้ที่ได้เน้นการศึกษาคัดย่อของบทความวิจัยในสาขาภาษาศาสตร์ ได้นำเสนอทฤษฎีการวิเคราะห์อรรถภาค ใน 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นภูมิหลัง วัตถุประสงค์การวิจัย การอธิบายวิธีการวิจัย ผลการวิจัย และสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย ซึ่งทฤษฎีเหล่านี้ นักวิจัยควรเลือกใช้โดยคำนึงองค์ประกอบหลักที่ปรากฏพบร่วมกัน เป็นส่วนใหญ่เพื่อใช้เป็นเกณฑ์วิเคราะห์

จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัญหาในการเขียนบทคัดย่อในงานวิจัยส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องไวยากรณ์ ทั้งในระดับประโยคและระดับคำ นอกจากไวยากรณ์แล้ว การเขียนบทคัดย่อจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบและรูปแบบการเขียน เพราะบทคัดย่อมีรูปแบบการเขียนเฉพาะว่าควรมีเนื้อหาใดบ้างและต้องเรียงลำดับอย่างไร (กรกนก รุณยคติ, 2556, น. 2) บทคัดย่อที่ดีควรประกอบด้วย 1 ย่อหน้าหรือมากกว่า โดยเป็นย่อหน้าที่ได้รับการเรียบเรียงอย่างดี ในด้านความเป็นเนื้อเดียว ความสอดคล้อง ความเที่ยงตรง และสามารถสื่อความหมายได้ (ปิยนารณ สิงห์ชู, 2555) เมื่อผู้เขียนจะเขียนบทความวิจัยภาษาอังกฤษและได้ศึกษาหลักการใช้ภาษาอังกฤษแล้ว ผู้เขียนควรศึกษาลักษณะหรือรูปแบบ และการเรียงลำดับข้อมูลในการเขียนของบทคัดย่อแต่ละประเภทก่อนลงมือเขียนด้วย นักภาษาศาสตร์ได้ทำการศึกษาลักษณะหรือรูปแบบและการเรียงลำดับข้อมูลในการเขียนของบทคัดย่อเพื่อช่วยให้ผู้เขียนงานวิจัยได้เรียนรู้และเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษได้ง่ายขึ้น ซึ่งในทางภาษาศาสตร์เรียกการศึกษานี้ว่า อรรถภาควิเคราะห์ (ชนิภรณ์ ภูมณี และทรงศรี สรณสถาพร, 2560, น. 6)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเรียงลำดับของอรรถภาคบทคัดย่องานวิจัยของวารสารด้านวิทยาศาสตร์
2. เพื่อศึกษาเวลา วาก และประเภทของประโยคที่ใช้ในแต่ละอรรถภาค

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

Swales (1990) ผู้คิดค้นอรรถวิเคราะห์ (move analysis) เสนอไว้ว่าอรรถภาควิเคราะห์เป็นทฤษฎีหนึ่ง ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์สัมพันธสาร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจำแนกหน่วยสัมพันธสารหรือหน่วยวากยสัมพันธ์ ตามหน้าที่ ในการสื่อสาร สัมพันธสารที่ใช้วิเคราะห์อาจจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนก็ได้ หน่วยสัมพันธสารหรือหน่วย วากยสัมพันธ์ที่วนีสามารถเป็นหน่วยทางไวยากรณ์ ได้ทั้งในระดับประโยค ถ้อยคำ

Santos (1996) ได้เสนอทฤษฎีการวิเคราะห์อรรถภาคไว้ดังนี้

The Five Moves		
Move 1: Situating the research Sub-move 1A – Stating current knowledge And / or Sub-move 1B – Citing previous research And / or Sub-move 1C – Extended previous research Sub-move 2 – Stating the problem	Move 2: Presenting the research Sub-move 1A – indicating main features And / or Sub-move 1B – indicating the main purposes And / or Sub-move 2 – Hypothesis raising	Move 3: Describing the methodology
		Move 4: Summarizing the results
		Move 5: Discussing the research Sub-move 1 – Drawing conclusion And / or Sub-move 2 – Giving recommendations

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการรวบรวมบทความวิจัยด้านวิทยาศาสตร์จำนวน 50 บทความจากฐานข้อมูล Thai-Journal Citation Index Centre ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2561 พร้อมทั้งกำหนดจำนวนคำในบทความให้อยู่ระหว่าง 150-250 คำ

2. ดาวน์โหลดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ บทความวิจัยด้านวิทยาศาสตร์จำนวน 50 บทความ และด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวน 50 บทความ จากฐานข้อมูล Thai-Journal Citation Index Centre ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2561

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์อรรถาภิธานของ Santos (1996) มาวิเคราะห์การเรียงลำดับของอรรถาภิธานในบทความวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ หลังจากที่กำหนดรหัส ABS1-50 แทนบทความทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 50 ชิ้น จากนั้นกำหนดรหัสการเรียงอรรถาภิธานไว้ตามลำดับดังนี้ M1 คืออรรถาภิธานที่ 1 เมื่อบทความระบุข้อมูลบทนำของงานวิจัย M1S1A คือบทความได้กล่าวถึงข้อมูลพื้นหลัง และ/หรือ M1S1B คือบทความได้อ้างอิงวิจัยก่อนหน้า และ/หรือ M1S1C คือบทความได้ต่อยอดจากงานวิจัยก่อนหน้า และ/หรือ M1S2 คือบทความได้กล่าวถึงที่มาของปัญหา M2 คืออรรถาภิธานที่ 2 เมื่อบทความปรากฏข้อมูลนำเสนอของงานวิจัย M2S1A คือเมื่อบทความได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของงานวิจัย และ/หรือ M2S1B คือเมื่อบทความได้ระบุจุดประสงค์หลักของงานวิจัย และ/หรือ M2S2 คือเมื่อบทความได้กล่าวถึงสมมติฐานของงานวิจัย M3 คืออรรถาภิธานที่ 3 คือเมื่อบทความได้ให้ข้อมูลอธิบายเกี่ยวกับวิธีการวิจัย M4 คืออรรถาภิธานที่ 4 คือเมื่อบทความได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลของงานวิจัย และ M5 คืออรรถาภิธานที่ 5 เมื่อบทความได้ให้ข้อมูลอภิปรายผลของงานวิจัย M5S1 คือเมื่อบทความได้ให้ข้อสรุปถึงผลที่ได้จากงานวิจัย และ/หรือ M5S2 คือเมื่อบทความได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป ทั้งหมดนี้คือรหัสที่ใช้กับการวิเคราะห์การเรียงลำดับของอรรถาภิธานที่ปรากฏในบทความวิจัยด้านวิทยาศาสตร์

ต่อมาผู้วิจัยจึงทำการศึกษาการใช้ภาษาของแต่ละอรรถาภิธาน แบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) กาลเวลา (Tenses) ซึ่งมีอยู่ 3 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจุบันกาล (Present tenses) อดีตกาล (Past tenses) และ อนาคตกาล (Future Tenses) 2) วาก (Voices) มีอยู่ 2 กลุ่ม ได้แก่ กรรตุวาก (Active Voice) และ กรรมวาก (Passive Voice) และ 3) ประเภทของประโยค (Types Of Sentence Structures) มีอยู่ 4 ประเภท ได้แก่ เอกกรรณประโยค (Simple Sentence) อเนกรรณประโยค (Compound Sentence) สังกรประโยค (Complex Sentence) และ อเนกรรณสังกรประโยค (Compound-Complex Sentence) ทั้งนี้ข้อมูลการวิเคราะห์ทั้งการเรียงลำดับของอรรถาภิธานและการใช้ภาษาของแต่ละอรรถาภิธานที่บันทึกลงในโปรแกรม Excel ต้องมีการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความเป็นอิสระต่อกัน เพื่อหาความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องและความคงเส้นคงวาของข้อมูล (Inter-Rater Reliability)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือบทความวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 345 บทความ ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2561 บนฐานข้อมูล คือ Thai-Journal Citation Index Centre

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือบทความวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 50 บทความ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นักวิจัยได้ศึกษาอรรถาภิธานวิเคราะห์ในภาคบทความของบทความวิจัยในสาขาต่าง ๆ เช่น Bhatia (1993) ศึกษาบทความของบทความวิจัยในสาขาทั่วไป ในขณะที่ Taddio et al. (1994) ศึกษาบทความของบทความวิจัยในสาขาการแพทย์ และ Santos (1996) ศึกษาบทความของบทความวิจัยในสาขาภาษาศาสตร์ จะเห็นได้ชัดว่า ถึงแม้จะมี

ทฤษฎีการวิเคราะห์อัตถภาคหลากหลายรูปแบบ แต่ทฤษฎีการวิเคราะห์อัตถภาคของ Santos (1996) บอกไว้ชัดเจนว่าเป็นการศึกษาอัตถภาควิเคราะห์ในภาคบทย่อยในด้านภาษาศาสตร์ ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบทฤษฎีการวิเคราะห์อัตถภาคของ Santos (1996) มาใช้ในการวิเคราะห์บทกวีในครั้งนี้

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการเรียงลำดับของอัตถภาคบทกวีงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลการเรียงลำดับของอัตถภาคบทกวีงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 การเรียงลำดับของอัตถภาคบทกวีงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์

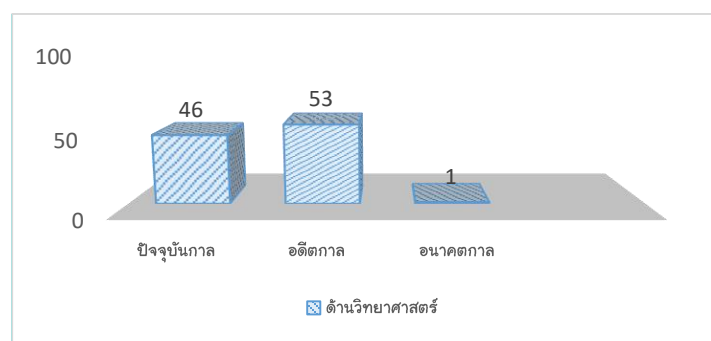
รูปแบบการเรียงลำดับของอัตถภาค	f (n=50)	%
รูปแบบที่ 1 M1-M2 และอัตถภาคอื่น ๆ	19	38
M1S1A - M2S1B - M3 - M4 - M5S1	3	6
M1S1A - M2S1B - M3 - M4	2	4
M1S1A - M2S1A - M3 - M4	2	4
M1S1A - M2S1B - M3 - M4 - M5S2	1	2
M1S1A - M2S1B - M4	1	2
M1S1B - M2S1B - M3 - M4	1	2
M1S1A - M2S1B - M4 - M5S1	1	2
M1S2 - M2S1A - M3 - M4 - M5S2	1	2
M1S1B - M2S1A - M3	1	2
M1S1A - M2S1A - M3 - M5S1	1	2
M1S2 - M2S1A - M3 - M5S1	1	2
M1S2 - M2S1A - M4	1	2
M1S1A - M2S1B	1	2
M1S1A - M2S1A	1	2
M1S2 - M2S1A - M3 - M4 - M5S1	1	2
รูปแบบที่ 2 M2-M3 และอัตถภาคอื่น ๆ	14	28
M2S1B - M3 - M4 - M5S1	5	10
M2S1B - M3 - M4	3	6
M2S1B - M3 - M4 - M5S2	2	4
M2S1A - M3 - M4	2	4
M2S1B - M3	1	2
M2S1A - M3 - M4 - M5S1	1	2
รูปแบบที่ 3 M1-M3 และอัตถภาคอื่น ๆ	10	20
M1S1A - M3 - M4	6	12
M1S1A - M3 - M4 - M5S1	1	2
M1S1A - M3 - M1S2 - M4	1	2
M1S1A - M3	1	2
M1S2 - M3 - M4	1	2
รูปแบบที่ 4 M1-M1 และอัตถภาคอื่น ๆ	4	8
M1S1A - M1S1B - M2S1A	1	2

รูปแบบการเรียงลำดับของอัตถภาค	<i>f</i> (n=50)	%
M1S1A - M1S1B - M4	1	2
M1S2 - M1S1A - M2S1A - M3 - M4 - M5S1	1	2
M1S1A - M1S2 - M4	1	2
รูปแบบที่ 5 M3-M4	3	6
M3 - M4	3	6
	50	100

ตารางที่ 1 พบการเรียงตัวของอัตถภาคบทคัดย่อทางด้านวิทยาศาสตร์ 5 รูปแบบ โดยรูปแบบการเรียงตัวของอัตถภาครูปแบบที่ 1 เกิดขึ้นมากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 38 ของจำนวนบทคัดย่อทั้งหมด กล่าวคือ บทคัดย่อเริ่มจากการกำหนดขอบเขตของงานวิจัย (M1) การนำเสนองานวิจัย (M2) และอัตถภาคสำคัญอื่น ๆ เช่น การอธิบายวิธีการวิจัย (M3) การสรุปผลวิจัย (M4) และจบการเขียนบทคัดย่อด้วยการอภิปรายผลการวิจัย (M5) นอกจากรูปแบบที่ 1 แล้ว ผลการศึกษายังพบอีก 4 รูปแบบของการเรียงตัวของอัตถภาค ได้แก่ รูปแบบที่ 2 M2-M3 และอัตถภาคอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 28 รูปแบบที่ 3 M1-M3 และอัตถภาคอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 20 รูปแบบที่ 4 M1-M1 และอัตถภาคอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8 และรูปแบบที่ 5 M3-M4 เป็นรูปแบบการเรียงตัวของอัตถภาคที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดโดยเกิดขึ้นร้อยละ 6 ของรูปแบบทั้งหมด

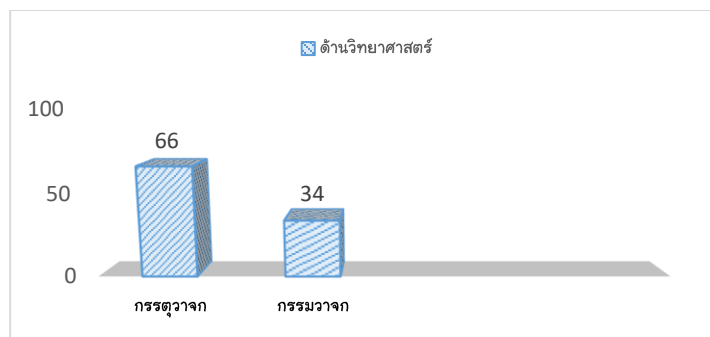
2. ผลการศึกษาการใช้ภาษาของแต่ละอัตถภาคในเรื่อง กาลเวลา วาจก และประเภทของประโยค

การวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ภาษาของแต่ละอัตถภาคในเรื่องกาลเวลา วาจก และประเภทของประโยค ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

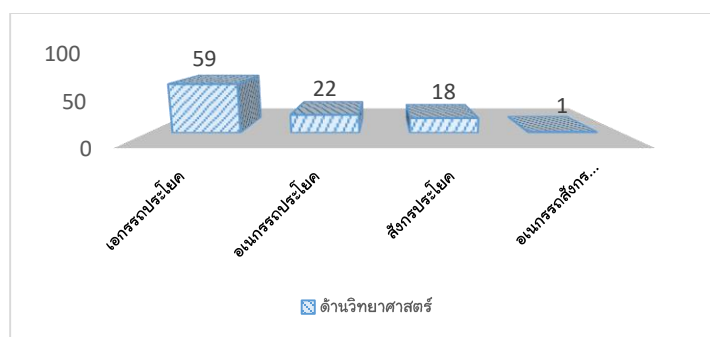
ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงการใช้ภาษาของแต่ละอัตถภาคในเรื่องกาลเวลา

ภาพที่ 1 พบการใช้ภาษาของอัตถภาคทั้งหมดในบทคัดย่อด้านวิทยาศาสตร์ เรื่องกาลเวลา พบมากที่สุดคือ อดีตกาล คิดเป็นร้อยละ 53 และการใช้ภาษาของอัตถภาคทั้งหมดเรื่องกาลเวลาที่พบน้อยที่สุดได้แก่ อนาคตกาล คิดเป็นร้อยละ 1

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงการใช้ภาษาของแต่ละอัตถภาคในเรื่องวาท

ภาพที่ 2 พบการใช้ภาษาของอัตถภาคทั้งหมดในบทความด้านวิทยาศาสตร์ เรื่องวาท พบมากที่สุดคือกรรตุวาท คิดเป็นร้อยละ 66 และการใช้ภาษาของอัตถภาคทั้งหมดในเรื่องวาทที่พบน้อยที่สุดได้แก่ กรรมวาท คิดเป็นร้อยละ 34

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงการใช้ภาษาของแต่ละอัตถภาคในเรื่องประเภทของประโยค

ภาพที่ 3 พบการใช้ภาษาของอัตถภาคทั้งหมดในบทความด้านวิทยาศาสตร์ เรื่องประเภทของประโยค พบมากที่สุดคือเอกรรปประโยค คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาคือ อนนกรรปประโยค คิดเป็นร้อยละ 22 ต่อมาคือสังกรประโยค คิดเป็นร้อยละ 18 และอัตถภาคทั้งหมดที่พบน้อยที่สุดได้แก่ อนนกรรปสังกรประโยค คิดเป็นร้อยละ 1

สรุปและวิจารณ์ผล

1. การเรียงตัวของอัตถภาคด้านวิทยาศาสตร์

จากผลการศึกษาการเรียงลำดับของอัตถภาคบทความรูปแบบที่ 1-5 จากด้านวิทยาศาสตร์ พบการเรียงตัวของอัตถภาคบทความทางด้านวิทยาศาสตร์ 5 รูปแบบ สอดคล้องกับชั้นนันทน์ ยาทิพย์ และทรงศรี สรณสถาพร (2559, น. 88) ไม่ว่าจะเป็นบทความจากวารสารที่มีคุณภาพหรือวารสารที่ด้อยคุณภาพปรากฏอัตถภาคทั้ง 5 เกินกว่าร้อยละ 60 กล่าวได้ว่าอัตถภาควิเคราะห์ สามารถใช้เป็นหลักเกณฑ์หนึ่งในการจำแนกประเภทวารสารที่มีคุณภาพ และด้อยคุณภาพได้ ทั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้ได้พบแบบการเรียงตัวของอัตถภาครูปแบบที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38 ของจำนวนบทความทั้งหมด กล่าวคือรูปแบบการเรียงตัวของอัตถภาคบทความเริ่มต้นจากการกำหนดขอบเขตของงานวิจัย (M1) เพราะต้องการแสดงให้เห็นว่างานวิจัยนั้นมีความเป็นมาหรือมีความสำคัญอย่างไร (กรกนก รุณย์คติ, 2556, น. 13) ขัดแย้งกับการศึกษาของไพศาล แยมวงษ์ (2561, น. 10-11) ที่พบรูปแบบที่ 2 มากที่สุด ในการศึกษาแบบการเรียน

บทคัดย่อภาษาอังกฤษในวารสารวิชาการจิตวิทยาของประเทศไทย และไม่สอดคล้องการศึกษาของญาณชัยพิมพ์ ภาสกรเวทย์ (2555, น. 70) ที่พบว่านักศึกษาไทยมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับอัตถภาคที่ 4 และอัตถภาคที่ 3 ในการเขียนบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ต่อมาก็คือประเด็นการนำเสนองานวิจัย (M2) อัตถภาคสำคัญอื่น ๆ เช่น การนำเสนอเครื่องมือ และการอธิบายวิธีการวิจัย (M3) การสรุปผลวิจัย (M4) และจบการเขียนบทคัดย่อด้วยการอภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป (M5) นอกจากรูปแบบที่ 1 แล้ว ผลการศึกษายังพบอีก 4 รูปแบบของการเรียงตัวของอัตถภาค ได้แก่ รูปแบบที่ 2 M2-M3 และอัตถภาคอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 28 รูปแบบที่ 3 M1-M3 และอัตถภาคอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 20 รูปแบบที่ 4 M1-M1 และอัตถภาคอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8 และรูปแบบที่ 5 M3-M4 เป็นรูปแบบการเรียงตัวของอัตถภาคที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดโดยเกิดขึ้นร้อยละ 6 ของรูปแบบทั้งหมด

2. การใช้ภาษาในอัตถภาคในบทคัดย่องานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์

กาลเวลาที่พบในอัตถภาคบทคัดย่อด้านวิทยาศาสตร์ และด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พบมากที่สุดคือการใช้ อดีตกาล (Past Tense) กล่าวคือ บทคัดย่อนิยมเขียนในรูปของอดีตกาล เนื่องจาก การใช้อดีตกาล (Past Tense) เพื่อการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย และสรุปผลการวิจัยที่ทำเสร็จสิ้นไปแล้ว (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551, ออนไลน์) วากที่พบในอัตถภาคบทคัดย่อด้านวิทยาศาสตร์ พบมากที่สุดคือ กรรตุวาก (Active Voice) กล่าวคือ ผู้วิจัยใช้ กรรตุวาก (Active Voice) เพื่อเน้นประธานเป็นผู้กระทำหรือต้องการให้ความสำคัญต่อประธานของประโยคนั้น ๆ และสามารถช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายมากยิ่งขึ้น ประเภทของประโยคที่พบในอัตถภาคบทคัดย่อด้านวิทยาศาสตร์ พบมากที่สุดคือ เอกรรณประโยค (Simple Sentence) เพราะผู้เขียนต้องการเสนอข้อมูลที่ชัดเจน ประเด็นเดียวเพื่อให้ผู้อ่านเห็นความหนักแน่นของข้อมูลและสามารถเข้าใจได้ง่าย ผู้เขียนจึงเขียนเป็นประโยคแบบใจความเดียว

ข้อเสนอแนะ

1. ในด้านการนำไปใช้ นักวิจัยหน้าใหม่และนักวิจัยที่ยังขาดประสบการณ์ในการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษสามารถนำความรู้เรื่องกาล วาก และประเภทของประโยคไปใช้เป็นแนวทางประกอบการอ่านและการเขียนบทคัดย่อได้
2. ในด้านการศึกษาการใช้ภาษา ควรศึกษาการกาลเวลา วาก และประเภทของประโยคที่ใช้ในศาสตร์อื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์อัตถภาคในบทคัดย่อของสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
3. ในด้านการศึกษาระดับคำ ควรศึกษาการใช้กลุ่มคำเชื่อม ควรศึกษาคำศัพท์ในประเด็นความถี่ของคำ (Frequency) หรือคำที่ปรากฏข้างเคียง (Collocation)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ส่งเสริมให้มีโอกาสในการดำเนินการวิจัยจนเสร็จสิ้น ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์ อาจารย์หทัยชนก อ่างศิริ และอาจารย์โอลิเวอร์ อุ่นละม้าย ผู้ให้คำปรึกษาและทำหน้าที่ตรวจสอบความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องและความคงเส้นคงวากภายในในการวิเคราะห์การเรียงลำดับของอัตถภาคตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ภาษา เกี่ยวข้องกับกาลเวลา วาก และประเภทของประโยคอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

- กรกนก รุณย์คดี. (2556). *โครงสร้างและข้อผิดพลาดทั่วไปในบทคัดย่อฉบับภาษาอังกฤษ*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษานานาชาติ.
- กรกนก รุณย์คดี และมณฑา จาญพจน์. (2557). องค์ประกอบและข้อผิดพลาดในบทคัดย่อฉบับภาษาอังกฤษ. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*, 6(2), 110-126.
- ชนิกรณ์ ภู่มณี และทรงศรี สรณสถาพร. (2560). การศึกษาการเรียงลำดับของอรรถภาคและการใช้ภาษาในบทคัดย่อของบทความปริทัศน์ในสาขาวิชาสัตวศาสตร์. *ภาษาปริทัศน์*, 32, 1-28.
- ซันนันท ยาทิพย์ และทรงศรี สรณสถาพร. (2559). การศึกษาอรรถภาคและการเรียงลำดับของอรรถภาคในบทคัดย่อทางวิทยาศาสตร์จากวารสารที่มีคุณภาพและวารสารประเภทด้อยคุณภาพ. *Journal of English Studies*, 11(1), 88-125.
- ญาณัชพิมพ์ ภาสกรเวทย์. (2555). *ปริเฉทวิเคราะห์ของบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาเอกสาขาภาษาศาสตร์ซึ่งเขียนโดยนักศึกษาในประเทศไทยและนักศึกษาในประเทศอังกฤษ*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษานานาชาติ.
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2551). *คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระ*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nurse.cmu.ac.th/web/images/userfiles/files/s-announce13.pdf>. (วันที่ค้นข้อมูล : 11 พฤศจิกายน 2561)
- ปิยนารถ สิงห์ชู. (2555). *ทำไมบทคัดย่อจึงมีความสำคัญ*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: www.gotoknow.org/posts. (วันที่ค้นข้อมูล : 2 กันยายน 2561)
- ไพศาล แยมวงษ์. (2561, 6 กรกฎาคม). การวิเคราะห์อรรถภาคของบทคัดย่อภาษาอังกฤษของบทความทางวิชาการสาขาวิชาจิตวิทยา. ใน *มหาวิทยาลัยเกษตร, การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติทางจิตวิทยา ประจำปี 2561 หลากหลายอย่างกลมกลืนในมุม (มอง) จิตวิทยา* (น. 1-13). กรุงเทพฯ.
- Bhatia, V. K. (1993). *Analyzing Genre: Language Use in Professional Settings*. London: Longman.
- Santos, D. (1996). The Textual Organization of Research Paper Abstracts in Applied Linguistics. *Text*, 16(4), 481-499.
- Swales, J. M. (1990). *Genre Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Taddio, A., Pain, T., Fassos, F., Boon H., Illersich A, L. and Einarson, T, R. (1994). Quality of Non-Structured and Structured Abstracts of Original Research Articles in the British Medical Journal, the Canadian Medical Association Journal and the Journal of the American Medical Association. *CMAJ-JAMC*, 10(150), 1611-1615.

